

EDITORIAL 03

AKTUALITY 04

Z diecéznych charít
Zo sekretariátu 05

TÉMA 06

Dar lásky pre Ugandu 06

ROZHOVOR 14

So sr. Bohdanou 14

INICIATÍVA 16

Quo vadis, detský domov? 16

O pávoch a popoluškách 19

Adopcia na diaľku® od roku 2011 aj vo Vietname 20

SPIRITUALITA 22

Pesnička o konci mladosti 22

FOTOPRÍBEH 24

Uganda 24

INFORMUJEME 26

Adresár SKCH

Sekretariát Slovenskej katolíckej charity
Adresa: Kapitulská 18,
814 15 Bratislava
Tel.: 02-5443 1506, 5443 2503
Fax: 02-5443 3097
E-mail: sekretariat@charita.sk
http://www.charita.sk/
Účet: 683221653/7500 ČSOB Bratislava

Bratislavská arcidiecézna charita
Adresa: Heydukova 14,
811 08 Bratislava
Tel., fax: 02-5292 0275
E-mail: charitaba@charitaba.sk
http://www.charitaba.sk/
Účet: 4010078918/3100
Ludová banka Bratislava

Trnavská arcidiecézna charita
Adresa: Hlavná 43, 917 01 Trnava
Tel.: 033-5511 396, Fax: 033-5511 397
E-mail: sekretariat@charitatt.sk
http://www.charitatt.sk/
Účet: 4008297855/7500 ČSOB Trnava

Diecézna charita Banská Bystrica
Adresa: Tibora Andrašovana 44,
974 01 Banská Bystrica
Tel.: 048-472 0272, Fax.: 048-472 0271
E-mail: charitabb@charitabb.sk
http://www.charitabb.sk/
Účet: 736841312/0200 VÚB

Spišská katolícka charita
Adresa: Jesenského 5,
052 01 Spišská Nová Ves
Tel.: 053-4424 500, Fax: 053-4424 500
E-mail: caritas@caritas.sk
http://www.caritas.sk/
Účet: 29634592/0200
VÚB Spišská Nová Ves

Diecézna charita Rožňava
Adresa: Nám. baníkov 27,
048 01 Rožňava
Tel.: 058-7326415
E-mail: dchrv.roznava@gmail.com
Účet: 18137 582/0200 VÚB

Arcidiecézna charita Košice
Adresa: Bočná 2, 040 01 Košice
Tel.: 055-6255 317,
Fax: 055-6255 328
E-mail: adch-ke@charita-ke.sk
http://www.charita-ke.sk/
Účet: 513026193/7500
ČSOB Košice

Gréckokatolícka charita Prešov
Adresa: Hlavná 2, 080 01 Prešov
Tel.: 051-7723 970,
Fax: 051-7723 970
E-mail: gkcharita@gkcharita-po.sk
http://www.gkcharita-po.sk/
Účet: 4008425976/7500 ČSOB, VS: 001-10

**Gréckokatolícka
eparchiálna charita Košice**
Adresa: Dominikánske nám. 13,
040 01 Košice
Tel.: 055-6259 454
E-mail: eparchialnacharitakosice@gmail.com
Účet: 4 350 228 409/3100
Ludová banka

Diecézna charita Žilina
Adresa: Predmestská 12, 010 01 Žilina
Tel., fax: 041-723 1234,
E-mail: charitaza@gmail.com
http://www.charitaza.sk/
Účet: 0424702305/0900
Slovenská sporiteľňa Žilina

Diecézna charita Nitra
Adresa: Samova 4, 950 50 Nitra
Tel.: 037-7721 792, Fax: 037-772 1798
E-mail: charita.nr@ba.telecom.sk
Účet: 691943162/0200 VÚB Nitra

„Neriešiť“ nie je pre nás odpoveďou...

foto: Matúš Zajac

Nedávno ma môj kamarát – Poliak, žijúci niekoľko rokov na Slovensku, prekvapil svojim odhadom tendenčného správania Slovákov a Sloveniek. Po dlhodobom pozorovaní, pravidelných stretnutiach a trpezlivom liečení našich ubolených duší zistil, že máme tendenciu byť príliš hrdými (no v nesprávnych situáciách). Neradi si pripúšťame existenciu problémov, často nevyjadrujeme navonok city, proste „neriešime“.

Vo chvíľach, vyžadujúcich si úprimný dialóg s blíznymi, s ktorými si očividne máme čo povedať, radšej ukončíme začínajúcu debatu slovami: „Nerieš to!“ A to je čo – nerieš to?! Akoby bolo všetko naozaj tak jasné, vysvetlené, že problém zmizne skôr, ako sa vôbec objavil. Áno, sme hrdí... Len keby sme pri objavení sa prvej vážnejšej prekážky nezmakli ako uvarená mrkva.

Tento odhad som udržiavala v mysli presne v čase, keď sme v charite i pre vás pripravovali kampaň „Pôstna krabička pre Afriku“. Chvíľami nám dochádzala energia a cítili sme, že sa nám to nepodarí. Priveľa komplikácií pohromade: málo času na tak veľkú celoslovenskú kampaň, nekonečné opravy – vo vizuále plagátu, v texte na letáku, v návrhu obálky, pri strihaní filmu, pri lisovaní DVD, a v neposlednom rade pri tvorbe krabičky.

Ešte aj to slovo sme nezvolili správne (spisovne by to mala byť škatuľka). Ale takto sme to chceli. Nasledovali sme pevne myšlienku – vpustenia príbehu malej Sally (siroty z mestečka Adjumani na severe Ugandy) do vašich domovov. Verili sme, že teraz nie je priestor pre odvrnutie: „nerieš!“. Chceme hľadať a najmä náhádzať riešenia. Pre ňu aj pre ostatné HIV-pozitívne deti v tejto chudobou zmietanej krajine.

Sme si vedomí toho, že do vašich farností a príbytkov neputuje toľko škatuliek, koľko štedrých Slovákov a Sloveniek v našej krajine žije. No zapojiť sa do kampane možno kedykoľvek, a hneď niekoľkými spôsobmi. Už len myšlienka a modlitba za tieto deti pomôže.

Ďakujeme, že aj vy dávate týmto deťom šancu na lepší život.

Ivana Pástorová
manažérka pre komunikáciu a PR, SKCH

VYDÁVA Sekretariát Slovenskej katolíckej charity; ADRESA REDAKCIE Kapitulská 18, 814 15 Bratislava, tel. 02/5443 1506 fax 02/5443 3097, e-mail: sekretariat@charita.sk, bankové spojenie Slovenská sporiteľňa, č. ú.: 0176 875 345/0900 VS 140; ZODPOVEDNÁ REDAKTORKA: Ivana Pástorová; SPOLUPRACOVALI: Arcidiecézna charita Trnava, Božena Baluchová, Juraj Barát, Slavomíra Beňová, Andrea Bezáková, Diecézna charita Rožňava, Diecézna charita Žilina, Gréckokatolícka diecézna charita Prešov, Martina Grochánová, Mariana Istoňová, Peter Knapík, Jozef Krajčí, Zuzana Solčianska, Lukáš Twardowski; FOTO OBÁLKA: Michal Fulier; FOTO: : ASFK, Michal Fulier, Andrej Lojan, archív SKCH, archív DCH a ADCH; ILUSTRÁCIE: Ivan Duda; GRAFICKÁ ÚPRAVA: SKCH, Michal Fulier; VÝROBA: D&D International Slovakia, s.r.o.; REGISTRÁCIA MK SR EV 3635/09, ISSN 1338-1504; Časopis je nepredajný, vychádza štyrikrát do roka vďaka darcom a darcyniam Slovenskej katolíckej charity.

V Rožňave úspešne ukončili projekt Potravinovej pomoci

Diecézna Charita Rožňava sa zapojila do potravinovej pomoci občanom – odkázaným na túto pomoc a občanom v núdzi. Pomoc pre uvedených občanov predstavovala dávku v množstve 20 kg hladkej múky a 20 kg cestovín. Realizácia sa začala 1. decembra 2011 dodaním prvých kamiónov tejto pomoci. Distribúciu ukončili 27. januára 2012 – rozdáním pomoci v rámci poslednej obce Detvianska Huta. Garantom celej pomoci bola Vláda SR prostredníctvom Pôdohospodárskej platobnej agentúry.

DCH RV

Sviatočné aktivity v Hospici Matky Terezy

Prvý slovenský hospic, Hospic Matky Terezy, je naklonený podnetom z verejnosti a účinnej spolupráci s viacerými kultúrno-spoločenskými inštitúciami pri organizácii podujatí, ktoré obohacujú dianie v našom meste. Medzi ne patrila bezpochyby naša spolupráca a účasť na mikulášskom podujatí Coca-Cola s kamiónom radosti či Ekumenické privítanie Betlehemského svetla. Koncom januára sme zorganizovali v hospici aj Stretnutie s pozostalými, ktorých blízki nás opustili v minulom roku. To známe, výrečné a ušľachtilé charitné motto: „Pomáhajte nám pomáhať“, sa uplatnilo na správnom mieste. Všetky tieto podujatia potešili najmä tých, ktorí v prevažnej miere svoju existenciu končia s nádejou – pokojne, dôstojne a vo viere odísť z tohto sveta.

Mgr. Ing. Jozef Krajčí, vedúci hospici Matky Terezy

GK DCH PO

Centrum pomoci človeku v Novom Meste nad Váhom už slúži občanom

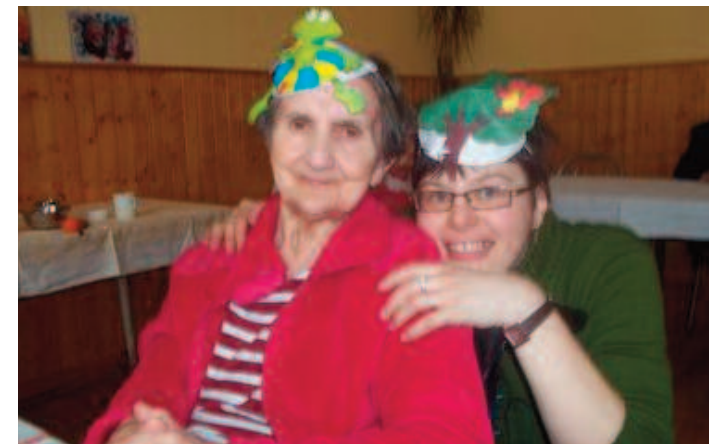
Dňa 25. januára 2012 bolo otvorené v poradí už druhé Centrum pomoci človeku (CPC) v rámci Trnavskej arcidiecéznej charity. Otvorilo sa za podpory samosprávy a dekanátu v Novom Meste nad Váhom, za čo patrí vďaka dekanovi vdp. Ľudovítovi Malému a predstaviteľom Nového Mesta nad Váhom.

Cieľovou skupinou centra sú ľudia bez domova, sociálne odkázané rodiny, ale aj jednotlivci v sociálnej núdzi. Klientom centrum ponúka sociálne poradenstvo. Kontaktná osoba CPC v Novom Meste nad Váhom: PhDr. Helena Pytlíková (Telefón: 0948 90 38 90, E-mail: helena.pytlilkova@charitatt.sk, pomoc.nm@charitatt.sk)

Otváracie hodiny: Pondelok : 16:00 – 19:00, Utorok: 15:30 – 19:00, Streda: 11:30 – 19:30
ADCH TT

Fašiangy v Dome charity sv. Kamila

Zamestnanci Domu charity sv. Kamila v Žiline pripravili dňa 15. februára 2012 pre svojich klientov a klientky pravú fašiangovú náladu – príjemné chvíle pri hudbe, spoločnom tanci a občerstvení. Všetci spolu vytvorili rodinnú atmosféru, táto udalosť oživila uzimené februárové dni v Dome charity sv. Kamila.

DCH ZA

Pomoc ľuďom bez domova počas tuhých mrazov

Trnavská arcidiecézna charita ponúkala v Centre pomoci človeku pri Helenke ľuďom bez domova možnosť zohriať sa, dostať teplé jedlo, čaj, kávu a stráviť čas v teple v priebehu celého dňa. V Centre sa vydávalo aj teplé oblečenie. Aj napriek nedostatočnému personálnemu zabezpečeniu rozšírili otváracie hodiny v nízkoprahových denných centrách a nocľahárňach Diecéznej charity Žilina. Ľuďom sa podával teplý čaj i pečivo. Prijímali sa tentoraz výnimočne aj ľudia pod vplyvom alkoholu. Služby GKCH a Centrum sociálno-poradenských služieb Pod Táborom 33 poskytovali služby pre ľudí bez domova dvadsaťštyri hodín denne – sedem dní v týždni. No a Spišská katolícka charita podáva denne teplú polievku a chlieb na Kocelovej ulici č. 2 v Spišskej Novej Vsi.

SKCH

Charita podporila stavbu centra pre deti v Albánsku

Dňa 9. marca 2012 sa uskutočnilo slávnostné odovzdanie a posviacka novej budovy saleziánskeho centra pre deti a mládež Laura Vicuña v osade Tale – Bregdet v Albánsku. Posviacky sa zúčastnili aj zástupkyne Slovenskej katolíckej charity zástupkyňa generálneho sekretára JUDr. Anna Danišová a koordinátorka projektu Adopcia na diaľku® pre Indiu a Albánsko Mária Takáčová. Slovenskí dobrodinci prispeli svojimi finančnými darmi na spoločenskú miestnosť, na predškolské zariadenie a na zhotovenie podláh v jednotlivých miestnostiach.

SKCH už aj na sociálnej sieti Facebook

Tento rok sme sa snažili osloviť aj on-line generáciu na našej novej fanúšikovskej stránke Caritas Slovakia v rámci sociálnej siete Facebook: <http://www.facebook.com/CaritasSlovakia>. Ak ste aktívni na tomto komunitnom portáli, môžete potvrdiť svoju účasť na udalosti: Pôstna krabička pre Afriku, a dať o tom vedieť aj ostatným blízkym prostredníctvom internetu.

Lepšia starostlivosť o tehotné matky v Iraku vďaka pomoci zo Slovenska

SKCH zaslala do Iraku zdravotnícku techniku na žiadosť partnerskej organizácie Caritas Iraq, ktorá v tejto krajine (postihnutej dlhodobou humanitárnou krízou) prevádzkuje niekoľko kliník. Sonografický prístroj pre vyšetrenie plodu v tehotenstve aj s príslušenstvom bol do Bagdadu prepravený v spolupráci s Ministerstvom vnútra SR a Ministerstvom zahraničných vecí SR. Celková hodnota zaslaného materiálu a pomoci pre budúce matky v Iraku činila 6 999 €.

Spevákka Janais podporuje spevom projekt Adopcia na diaľku®

Spevákka Janais sa rozhodla podporovať svojimi koncertmi projekt konkrétneho darčovstva – Adopciu na diaľku®. Prvý z nich sa uskutočnil v decembri 2011 v Univerzitnom pastoračnom centre v Bratislave. Naša aktívna spolupráca s Janais pokračuje aj v roku 2012, rovnako ako sa aktívne rozbiehajú ďalšie aktivity v rámci tohto darčovského projektu SKCH. Pozrite si speváčkinu stránku na: www.janais.sk.

Slováci poskytnú osivo, kozy a hydinu pre rodiny v Keni

SKCH aj v tomto roku pokračuje v pomoci krajinám východnej Afriky, ktoré sú postihnuté hladomorom. Momentálne rozbieha dvojročný projekt v Keni s finančnou podporou SlovakAid, ktorý je zameraný na zlepšenie potravinového zabezpečenia chudobných a zraniteľných skupín obyvateľstva. Cieľom tohto projektu je zlepšenie potravinovej bezpečnosti a prístupu k vode, ako aj zlepšenie zdravotného stavu komunit v obvode Sigowet v okrese Kericho. Pomoc bude smerovať približne do 800 domácností (teda približne 5 000 ľuďom) v 12 dedinách.

Charita stavia centrum pre ugandské siroty

V severných častiach Ugandy sa po vojne – predovšetkým v 80. rokoch minulého storočia rozšíril vírus HIV. Počet ľudí, nakazených týmto vírusom a poznačených následným ochorením AIDS, je obrovský. SKCH promptne zareagovala na volanie Ugandy o pomoc a okamžite začala so stavbou Centra pre deti postihnuté vírusom HIV a ochorením AIDS v oblasti Adjumani. Vy môžete prispieť na jeho dostavbu a dať tak sirotám (ktoré pre aids prišli o svojich rodičov) šancu na lepší život.

V celej Afrike žije okolo pätnásť miliónov sirôt, z toho podľa údajov OSN žijú v Ugande až dva milióny sirôt, ktorým choroba AIDS vzala rodičov. Príbeh dievčatka Sally (tváre kampane SKCH) sa podobá osudom ďalších sirôt v severnej Ugande. Je HIV-pozitívna, stará sa o ňu stará mama. Snaží sa chodiť do školy a má plány do budúcnosti, no liečba a starosti okolo zabezpečovania obživy ju oslabujú. Zapojením sa do kampane „Pôstna krabička pre Afriku“ pomôžu ľudia zo Slovenska zabezpečiť ugandským deťom základné podmienky pre dôstojný život – dostatok jedla, strechu nad hlavou, zdravotnú starostlivosť a primerané vzdelanie.

Ugandské siroty sú totiž napriek svojim zdravotným problémom využívané často ako lacná pracovná sila. Namiesto navštevovania školy musia pracovať v neľudských podmienkach, aby zarobili peniaze pre svoju rodinu. „Aj napriek zvyšujúcej sa celosvetovej produkcii potravín, nie každý je schopný zabezpečiť stravu pre svoje deti. Problémom je nedostatočný prístup ľudí k obžive. Musíme si uvedomiť, že nie všetci ľudia na všetkých kontinentoch majú rovnaké životné podmienky,“ hovorí generálny sekretár Slovenskej katolíckej charity (SKCH) Radovan Gumulák.

Zúfalí ľudia robia zúfalé činy

Zdravotná sestra a spolupracovníčka SKCH Catharine Riria navštevuje rodiny vo vzdialených miestach Ugandy a monitoruje podmienky, v akých tieto deti žijú: „Choroba AIDS tu postihla takmer každú rodinu. Miestni však

nedokážu sami bojovať s rozsiahlymi dôsledkami tohto ochorenia.“ Pre deti je to obzvlášť nebezpečné – ak sa nakazia vírusom HIV, podlomí to ich imunitný systém. Potom bude ťažké poskytnúť im pomoc v prípade nástupu ďalšieho ochorenia, napríklad malárie. „V ugandskej kultúre žiadne dieťa nemôže ostať opustené, ponechané na ulici. Ak sa dieťa stane sa sirotou, mala by ho prijať najbližšia rodina. No realita môže byť aj iná – zo školopovinných detí sa často stávajú sluhovia novej rodiny, využívaní na práce v domácnosti,“ konštatuje Catharine.

Nebezpečné ochorenie, sužujúce africký kontinent, nie je len problémom zdravia a zdravotnej starostlivosti. Vírus HIV a choroba AIDS má ničivý dopad na stav celej spoločnosti v rozvojových krajinách. Všadeprítomná chudoba, hlad spojený s pretrvávajúcim suchom (hladomor), nedostatočná hygiena – to všetko zhoršuje situáciu, prinucuje zúfalých ľudí robiť zúfalé činy. Potom dospelí zomierajú a deti sa stávajú sirotami.

Stavba centra ako odozva na volanie Ugandy

Slovenská katolícka charita začala so stavbou Centra pre deti postihnuté vírusom HIV a ochorením AIDS v oblasti Adjumani pred rokom. Po dokončení stavebných prác sa do centra budú prijímať práve deti – ktoré prišli pre AIDS o oboch rodičov (a zvýšni príbuzní sa o nich nedokážu postarať). Deťom sa v centre bude poskytovať strava, zdravotnícka starostlivosť a podpora vzdelania cez program Adopcia na diaľku. Miestni terénni pracovníci a pracovníčky budú pomáhať rodinám s deťmi,

ktoré sú HIV pozitívne – formou poradenstva v oblasti zabezpečenia dostatočnej výživy, hygieny a zdravia.

„Centrum budujeme preto, aby sme zlepšili zdravotný stav sirôt, postihnutých HIV a ďalších chorých detí, ktorých rodičia sú sami nakazení a nevedia im zabezpečiť základné podmienky pre dôstojný život. Zároveň kampanou zvyšujeme povedomie o existencii a ne-

bezpečnosti vírusu HIV a ochorenia AIDS,“ hovorí vedúca misie SKCH v severnej Ugande Margita Kačányiová.

Pôstna krabička pre Afriku a jej význam

V uplynulých dňoch odštartovala SKCH kampaň, ktorá sleduje niekoľko cieľov – venovať zvýšenú pozornosť deťom, postihnutým vírusom HIV a ochorením AIDS v Ugande;

Deťom sa v centre bude poskytovať strava, zdravotnícka starostlivosť a podpora vzdelania cez program Adopcia na diaľku®.

zamyslieť sa nad životmi ugandských sirôt v čase pôstu; dobudovať centrum pomoci týmto deťom. Mnohí ľudia si vďaka takýmto kampaniam viac uvedomia odlišné životné podmienky na africkom a našom kontinente, a možno prehodnotia svoj doterajší štýl života.

„Myšlienka pôstnej krabičky v sebe nesie posolstvo pôstneho obdobia, ktoré smeruje k sebazapreniu aj k motivácii – v duchovnej ro-

foto: Michal Fuller

foto: Michal Fuller

foto: Michal Fuller

vine predstavuje modlitbu a v materiálnej podobe predstavuje ušetrný peniaz, vložený do krabičky s myšlienkou na ľudí v núdzi. Malá farebná krabička tak môže byť naplnená duchovným povzbudením, nádejou a šancou na lepší život pre tisíce ľudí – vďaka každému darovanému euru,“ približuje význam idey pôstnej krabičky generálny sekretár SKCH Radvan Gumulák. „Chudobu nemožno úplne odstrániť, ale je našou povinnosťou usilovať sa o jej zmiernenie. Chceme povzbudiť seba i vás, aby sme boli vždy solidárni s tými, ktorí trpia viac, ako my,“ prihovára sa spišský diecézny biskup a prezident SKCH Mons. Štefan Sečka nielen slovenským veriacim.

Ako sa zapojiť do kampane

Zapojením sa do tejto kampane a verejnej zbierky možno napomôcť prelomeniu stále sa opakujúceho problému hladu a chudoby v krajinách Subsaharskej Afriky. Práve podpora slovenských občanov a občanok pomôže deťom ako Sally zabezpečiť základné podmienky pre dôstojný život – jedlo, ubytovanie, zdravotnú starostlivosť a vzdelanie. Súčasťou kampane je aj dokumentárny film „Dar lásky pre Ugandu“ – o konkrétnej pomoci SKCH deťom postihnutých HIV a AIDS v Ugande.

Pôstnu krabičku distribuuje SKCH do kostolov, kde si ju ľudia budú môcť vyzdvihnúť a osobne sa tak zapojiť do pomoci deťom, postihnutým HIV a AIDS v Ugande. Treba podot-

Biskup diecézy Arua, reverend Sabino Ocan Odoki, úprimne privítal zástupcov SKCH na území diecézy Arua a poďakoval za pomoc ugandskému obyvateľstvu pri prekonávaní traumy z vojny. Slovenských veriacich na diaľku uisťuje, že: „my by sme to sami nikdy nedokázali“.

Agnes je jednou z pacientiek, ktoré v dôsledku choroby AIDS stratili svojich manželov. Sama je nakazená vírusom HIV. Ako dobrovoľníčka SKCH navštevuje rodiny s takto postihnutými a chorými ľuďmi – učí ich bojovať so zákernou chorobou a zmierňovať ich utrpenie.

knúť, že papierová krabička s fotografiou ugandskej sirotky Sally nie je určená na masové zbieranie finančných prostriedkov v uliciach miest a obcí. Má skôr symbolický osobný význam – pomoc slabším najmä v čase pôstu.

**Pomôcť finančne môžete prostredníctvom vášho pôstneho daru – zaslaním príspevku na účet Slovenskej katolíckej charity: 4008058424/7500 v ČSOB, v. s. 174, a pomôžete tak k dostavbe centra pre deti, postihnuté HIV a AIDS. Ak sa chcete dozvedieť viac informácií o kampani „Pôstna krabička pre Afriku a o pomoci SKCH v rozvojových krajinách, navštívte stránku www.charita.sk.
ip, bb, rg**

Sally,

tvár kampane SKCH, žije so svojou babičkou a dvoma sestrami v mestečku Adjumani na severe Ugandy.

Má len dvanásť rokov, no je HIV pozitívna.

Mama jej zomrela pred rokom, otec rodinu opustil. Dievčatko navštevuje školu a chcela by byť zdravotnou sestrou.

Čo však bude so Sally a jej sestrami, keď sa babička pominie – je momentálne na nás.

foto: Michal Fuller

Rozdať sa najbiednejším z biednych

Všetky deti potrebujú cítiť – že ich niekto ľúbi, je jedno či, žijú v Afrike alebo v Európe. Veľmi záleží na tom, koľko jej nosíme sami v sebe, a koľko z nej chceme rozdať svojim blízkym. Laická misionárka lásky Matky Terezy Margita Kačányiová vo svojom detstve nemala od koho načerpať svoj podiel lásky. Napriek tomu sa rozdáva najbiednejším z biednych – momentálne HIV-pozitívnym sirotám na severe Ugandy.

Margita sa od svojich šesťnástich rokov túžila stať rehoľnou sestrou. Vstúpila na Slovensku do rehole Misionárok lásky – medzi sestry Matky Terezy. Po pár rokoch odtiaľ musela pre zdravotné problémy výstúpiť. Vtedajšia matka predstavená usúdila, že je potrebné založiť laické misionárstvo v SR – práve v Margite, ktorá sa po prekonaní zdravotných komplikácií chcela vrátiť do rehole, videla

inšpiráciu a prototyp laickej misionárky. Tá však dva roky odolávala, nechcela robiť veci polovičato – svoj život videla len a len v reholi, nie v civilnom svete.

Nakoniec však usúdila, že Boh to takto pre ňu pripravil, netreba sa priečiť, a svoje poslanie prijala. Odcestovala do Anglicka, kde sa stretla s otcom Sebastianom z Ríma, ktorý vie-dol laických misionárov a misionárky z celého

sveta. V Británii pracovala niekoľko mesiacov v centre pre ženy z ulice a čakala na svoju prvú veľkú zahraničnú misiu.

Náročná misia v Južnom Sudáne

V jednom mala jasno: chcela pomáhať tým, ktorí to najviac potrebujú. Na základe skúsenosti z minulosti sa vedela dobre vcítiť do roly ľudí v núdzi. V afrických rozvojových

krajinách sú predovšetkým potrební lekári a lekárkyně, zdravotnícky personál, nie rehoľné sestry. Napriek tomu jej kroky smerovali do Etiópie, kde sa stretla s lekármi, ktorých tam vyslal prof. MUDr. Vladimír Krčméry – tí jej od-rezentovali svoju misiu a sľúbili jej podporu v jej snažení.

Netrvalo dlho, a Margite sa ozval sám profesor – s náročnou ponukou a výzvou – ísť na misiu do Južného Sudánu. Tam definitívne pochopila, že nemusí byť oblečená ako rehoľná sestra, a predsa môže plniť Božiu vôľu a naplniť prácou jeden z odkazov Matky Terezy – pomáhať najbiednejším z biednych. Práca spočívala v liečbe a opatere det-ských aj dospelých pacientov s tuberkulózou, neskôr aj s leprou. Margita vyhľadávala vždy tie ťažšie úlohy a misie, lebo len tam môže vidieť význam svojej práce, spoločný boj chorých s ochoreniami a ďalšími problémami, len tam sa odovzdáva celá – telom i dušou.

Projekt realizovala v roku 2009 Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety v sudánskom meste Nyamlell, vzdialenom 100 km od väčšieho mesta Aweil, ktorý bol tri de-siatky rokov devastovaný a ni-čený. Občianska vojna si vyžiadala dva milióny obetí a štyri milióny utečencov/utečen-kýň. Vďaka tomuto projektu – výstavby Detského domova sv. Alžbety v ňom našlo útočisko 115 sirôt a opus-tených sudánskych detí (prevažne z oblasti Chartúmu). Práve pri tejto práci stretla Margita Kačányiová zdravotnú sestru a budúcu spolu-pracovničku Catharine Riria.

Cez Keňu do Ugandy s malou dušičkou

Margita sa po skončení projektu v Južnom Sudáne niekoľko mesiacov venovala deťom v kenskej Mombase. V hlave sa jej formovala do čoraz reálnejších kontúr – myšlienka výstavby sirotinca – opäť v oblasti, kde je veľa utečen-cov z vojnami sužovaných krajín. Vedela o si-tuácii na severe Ugandy a začala s laickým „fundraisingom“ (zháňaním financií na realizá-ciu tohto plánu). Opäť Boh usmernil kroky tejto laickej misionárky a Margita sa v roku 2011 stretla s generálnym sekretárom SKCH Radovanom Gumulákom. Po niekoľkých stret-nutiach a intenzívnych dialógoch misia stavby centra pre HIV-pozitívne deti na severe Ugandy mohla byť započatá.

Nebolo jednoduché po niekoľkých rokoch

prejsť od práce pre Vysokú školu zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety k práci pre charitu. Margita sa obávala reakcie prof. Krčméryho. Našťastie, úplne bezdôvodne. Všetky slo-venské organizácie, pomáhajúce rozvojovým krajinám, by mali predsa spolupracovať a na-

foto: Michal Fuller

sledovať rovnaký cieľ – pomôcť ľuďom v núdzi, zmierniť ich utrpenie, spôsobené zmenami kli-matických podmienok, sociálnymi a politic-kými nepokojmi v celej Afrike.

Vyhľadáva vždy tie ťažšie úlohy a misie, lebo len tam môže vidieť význam svojej práce, len tam sa odovzdáva celá.

Margitina kamarátka – rehoľná sestra z Ra-kúska sa jej opýtala – či a koľko chce nechať čakať deti, ktoré ju potrebujú. Toto pichnutie v srdci a uvedomenie si priorít bolo dôležité. Nebolo treba rozhodnutia oznamovať s malou dušičkou. Je jedno, či pracujete pre Sv. Alžbetu alebo pre charitu – hlavné je, že konáte prepo-trebné dobro. Deti nemožno zamestnávať na-šími váhavými postojmi, deti nemožno nechať čakať.

Vidieť rásť a radovať sa ugandské siroty

V roku 2011 teda z poverenia SKCH začala Margita Kačányiová spolu so zdravotnou sestrou Catharine Riria so stavbou centra. V mestečku Adjumani sa združujú ľudia, ktorí museli opus-tiť svoje domovy v dôsledku občianskej vojny na severe Ugandy, alebo sem utiekli z Južného Su-dánu. Čo je ešte smutnejšie, väčšina detí, ktoré budú do centra prijaté, sú HIV-pozí-tívne siroty a v dôsledku ochorenia AIDS prišli o svo-jich rodičov. V tejto „so-dome-gomore dnešnej doby“ treba najviac pomá-hať.

Mesto Adjumani je asi 100 kilometrov od sudán-skych hraníc. Hoci na juhu Ugandy ľudia toľko netrpia, na severe krajiny je chu-doba viditeľná a citeľná. Ale treba podotknúť, že všetci sú tu pracovití a snaživí. V oblasti, v ktorej sa centrum pre HIV/AIDS postihnuté deti prostredníctvom kam-pane SKCH „Pôstna krabička pre Afriku“ stavia, momen-tálne žiadna iná organizácia zo SR či EÚ nepôsobí. Do-stavba centra je mimoriadne dôležitá. Bude pozostávať zo sirotinca, malej kliniky i ka-plinky, aby sa poskytla le-kárska starostlivosť, sociálna a duchovná pomoc aj vzde-lávanie. Deti sa začnú prijí-mať (z neúplných, sociálne slabých rodín a okolitých nemocníc) už koncom tohto roka. Potom bude možné naviazať na tento projekt ďalšou aktivitou – adopciou na diaľku – vďaka všetkým slovenským darcom a darym.

Margita pripomína, že deti si svoje ochorenie neuvedomujú – nevedia, prečo nedo-rastú, prečo zomierajú. Preto chce vidieť tieto deti šťastné – ako chodia do školy, radujú sa a rastú. Dnes však nie je jednoduché lásku roz-dávať. Musíme sa najprv zamyslieť – koľko jej máme v sebe, koľko z nej venujeme iným. Slo-venská laická misionárka, pôsobiaca vďaka SKCH momentálne v Ugande, vyrastala v det-skom domove bez rodičov. V detstve nemala teda od koho načerpať dostatok lásky. Tento pocit v minulosti nepoznala, spoznáva ho až v posledných rokoch vďaka svojej práci a posla-niu. Má srdce otvorené, chce sa o desiatky ugandských sirôt starať ako ich ozajstná spo-ločná matka...

Božena Baluchová

O deťoch, ktoré chcú a nemôžu

V americkom seriáli bolo treba po uliciach naháňať deti, aby šli do školy. V Ugande či v Keni by ju chlapci a dievčatá navštevovali radi – nie vždy je to však možné.

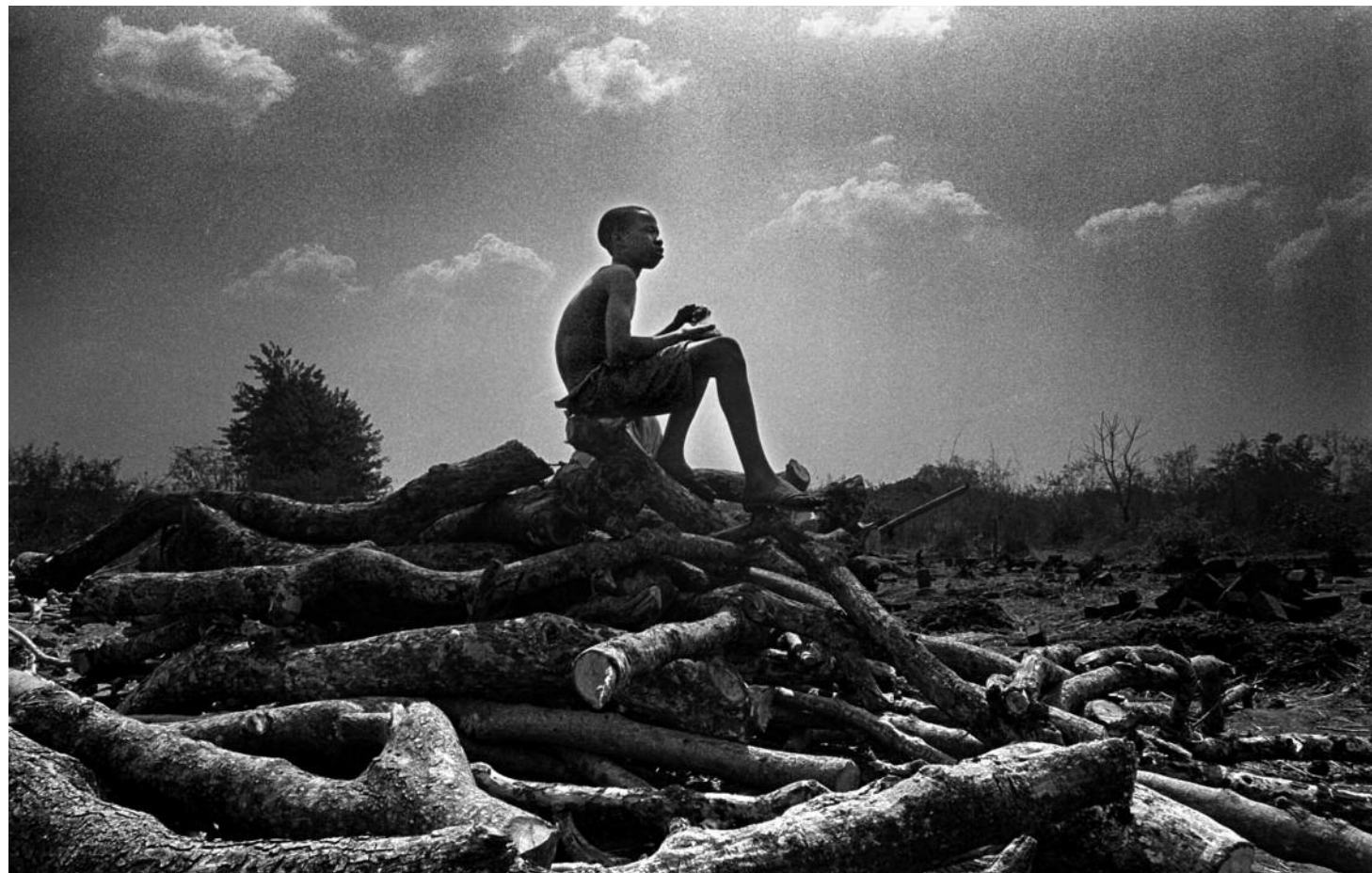

Foto: Michal Fuller

Pred pár dňami som si pozrela niekoľko častí amerického kriminálneho seriálu z prostredia mestečka Baltimore. Bolo to rozčarované sledovanie – autorská dielňa HBO si nedávala servítku pred ústa poodkryla nám situácie zo zákulisia volieb na starostu, developerských nečistých praktík, skrývania dôkazov na policajných oddeleniach, pouličné predávanie drog a schádzanie mladistvých na zlé chodníčky. Skrátka všetko zlé a kruté, na čo si len spomeniete. Samozrejme, šlo o televíznu fikciu – ale príliš vernú a uveriteľnú.

Len raz do mesiaca v školskej lavici

Čo ma však zarazilo najviac, bol prístup

detí (a ich rodičov) ku školským povinnostiam, a chodeniu do školy. Navštevovali ju s nevôľou, bez motivácie. Ale doma to nebolo o nič lepšie – matky a otcovia nechodili do práce, brali drogy a pojem rodina im nič nehovoril. Aby škola podľa zákona dostala od štátu príspevok na konkrétneho žiaka či žiačku, museli sa chlapci a dievčatá objaviť aspoň raz do mesiaca.

Riaditeľka konkrétnej školy si najala pár mužov, aby s dodávkou obiehali ulice a zbierali ponevierajúcich sa záškolákov a záškoláčky. Museli si ten jeden povinný deň v mesiaci odseďieť v školskej lavici – čím skôr, tým pre všetkých lepšie. Nikoho nezaujímalo, či deťom nebude chýbať učivo, čo robia zvyšných 30 dní

v mesiaci (keď v škole chýbajú) a ako chcú naložitiť so svojou budúcnosťou.

Pri sledovaní severo-amerického seriálu, ktorý (samozrejme) nemusí verne kopírovať reálnu situáciu v USA, moje myšlienky smerovali do východnej Afriky. Zauvažovala som nad tým, ako/či je pre život dieťaťa dôležité – kde sa narodí a v akom prostredí vyrastá, ako silno ho formuje rodina a okolité prostredie.

Africké deti netreba do školy naháňať

V období pôstu charita zbierala finančné dary na dostavbu centra pre HIV-pozitívne ugandské sirotu – aby mali dôstojné podmienky na štúdium a plnenie svojich snov. Lebo aj opustené a choré deti na severe

Ugandy majú svoje sny. Netreba zabúdať na to, že deti na celom svete sú rovnako šikovné – len ich talent treba správne rozvíjať a dať im šancu. Tých šancí na africkom kontinente je ďaleko menej, ako na tom európskom.

Spomeňme si, koľkokrát sa nám do školy nechcelo, keď napríklad vonku pršalo? Koľkokrát sme sa z vyučovania uliali, alebo poprosili

pracovať. Predovšetkým v poľnohospodárstve, no vďaka informáciám a navodzovaniu tém zo strany médií – medzi ich vytúžené budúce povolania možno zaradiť tieto tri: právnik, pilot a chirurg (aj keď ťažko povedať, či tínedžeri vedia, čo táto profesia znamená a obnáša).

Keď akákoľvek európska či severo-americká organizácia navštívi hocakú základnú

Odpoveď na často kladenú otázku

Pravidelne dostáva SKCH a ďalšie organizácie, pomáhajúce v rozvojových krajinách, otázku – prečo Slovensko pomáha na africkom kontinente, keď doma máme toľko núdných. Kto tejto otázke venuje viac ako minútu, sám si dokáže aj odpovedať.

Foto: Michal Fuller

rodičov či známu pani doktorku, aby nám napísala ospravedlnenku, že sme boli chorí (aj keď nám nič nebolo)? Deti v Ugande, Keni či v Južnom Sudáne by boli vďačné za každú kvapku dažďa, za každý prísun pitnej vody, za nepodlomené zdravie a možnosť – chodiť zadarmo do školy a naučiť sa remeslu.

Zdedený školský systém

V afrických krajinách, v ktorých stále funguje britský školský systém, zákonite neznamená – že ak máte blízko vášho domu základnú či strednú školu – môžete ju aj bezproblémovo navštevovať. Pokým nemáte zakúpenú napríklad povinnú školskú uniformu – do budovy vás nepustia. Tieto decká si vážia hodnotu vzdelania, nie sú lenivé a chcú naozaj

školu v rovníkovej Afrike – vo vzduchu vycíti prísnu, až vojenskú disciplínu. S niekoľkými stovkami budúcich tínedžerov v čisto chlapčenskej alebo čisto dievčenskej škole to vraj inak nejde... Ako sa vraví: zvyk je železná košeľa! A decká naozaj v procese vývinu a výchovy privyknú na všetko, aj na nepoddajný vlnený sveter, nepredýšnú blúzu a tesilové nohavice (ako súčasť povinnej školskej uniformy).

Ugandské či kenské deti netreba naháňať (ako v spomínanom americkom seriáli) dodávkou po uliciach a nasilu ich tlačiť do školy. Šli by tam aj sami, lebo chcú, no niekedy nemôžu. S našou pomocou a podporou bude tých školopovinných azda v tomto roku viac.

Božena Baluchová

Kto problematike porozumieť nechce, bude túto otázku omieľať donekonečna. SKCH združuje desať diecéznych charít po celom Slovensku a ročne poskytne pomoc takmer stotisíc ľuďom v núdzi. Po celej krajine fungujú desiatky mimovládnych organizácií, ktorých pozornosť sa zameriava na tieto skupiny obyvateľstva (na rómsku menšinu, našich spoluobčanov s postihnutím či bez domova atď.). Bolo by však krátkozraké a sebecké, keby si SKCH nevšímala tie najchudobnejšie krajiny v zahraničí, kde ľudia sužuje hlad, sucho a rôzne choroby, s ktorými bojovať nie je jednoduché...

Získať naspäť dôveru obetí – je to najťažšie

Navonok nevytrča z davu, nemá potrebu prezentovať verejne svoju osobu. Jej prínos do danej problematiky (oceňovaný aj v zahraničí) by nemal ostať nepovšimnutý... Sr. Bohdana (Andrea Bezáková) a jej poslanie v rámci boja proti obchodovaniu s ľuďmi.

Ako sa zo sr. Bohdany stane streetworkerka v civile, resp. novodobá bojovníčka proti obchodovaniu s ľuďmi?

Počas absolvovania „streetwork“ praxe (terénnej sociálnej práce) v bratislavskej Petržalke som zistila, že v našom systéme sa toho veľa ne deje v tejto oblasti. Cítila som, že Cirkev môže pomôcť týmto ľuďom a podporiť ich. Chcela som naštartovať tento proces na Slovensku – byť súčasťou tejto pomoci a podpory.

V rámci celého sveta sa ročne obchoduje s miliónmi ľudí. O akých číslach možno hovoriť v rámci Slovensku (a v ktorých častiach, regiónoch)?

Presné štatistiky sú uvedené na stránke Ministerstva vnútra SR (<http://www.minv.sk>). Každý rok nastúpi do Programu MV SR niekoľko desiatok obetí. To však neznamená, že toto číslo je reálne a konečné. Identifikovaných obetí je omnoho viac a tiež tých, ktorých ešte nik neidentifikoval ako obeť. Najviac obetí obchodovania s ľuďmi pochádza z východného Slovenska, keďže tam je najväčšia nezamestnanosť a za prácou sa odchádza do zahraničia.

Koľko z týchto obetí a otrokov/otrokýň má štátne občianstvo SR, koľko je len na trase z Východu na Západ? Kde je konečná stanica?

Slovensko je zatiaľ zdrojovou a tranzitnou krajinou pre obeť obchodovania. Cieľovými krajinami sa stávajú vyspelé krajiny Európskej únie (Nemecko, Anglicko, Holandsko, Taliansko, či Francúzsko), ale aj napríklad také Japonsko. Cez Slovensko sú prevádzaní ľudia z Ukrajiny, Ruska, Bieloruska, Moldavska, Vietnamu aj Číny.

Európa sa nachádza v období hospodárskej krízy a intenzívnej migrácie z rozvojových krajín. Aká je najrýchlejšia cesta – stať sa obeťou tohto otrokárstva?

Najčastejšie je to cez „nábor“ formou inzerátu – ide o falošné pracovné ponuky od agentúr, ktoré ponúkajú prácu či štúdium. Ale, samozrejme, môže ísť aj o únosy alebo nútené „verbovanie“ zo strany príbuzných alebo známych. Najsmutnejšie prípady bývajú tie, kde priamo rodičia predávajú svoje deti. Potom už nastupuje klasický model obchodovania: obchodníci vezmú obetiam doklady pod rozličnými zámenkami, potom nasleduje vydieranie a manipulácie, potom psychické

Foto: Andrej Lojman

a fyzické týranie až po obmedzovanie osobnej slobody – obeť teda nemá šancu uniknúť.

Ako sa k danej problematike stavia slovenská vláda a Ministerstvo vnútra SR?

MV SR vytvorilo Národný program na boj proti obchodovaniu s ľuďmi na roky 2011 – 2014, ktorý nadväzuje na národný program z rokov 2008 – 2010. Štát urobil v tejto oblasti za posledných päť rokov veľký pokrok – najmä čo sa týka legislatívy a financovania. Slovenská republika sa dokonca dostala medzi krajiny, ktoré Ministerstvo zahraničných vecí USA ocenilo ako najefektívnejšie v rámci boja proti obchodovaniu s ľuďmi.

Ako dokáže pomôcť takýmto ľuďom v neslobode a núdzi SKCH?

Pod SKCH funguje reintegračný program pre obeť, ktorý zahŕňa chránené bývanie s utajenou adresou, zabezpečuje zdravotnícke služby. Ďalej sprostredkúva sprievod pri súdnych procesoch, kontakt s rodinou a pomoc pri organizovaní návratu do zeme pôvodu, ponúka kurzy seba-rozvoja, rekvalifikačné kurzy a podporuje ľudí pri hľadaní nového pracovného uplatnenia. SKCH ponúka týmto bývalým traumatizovaným ľuďom, sprostredkovanie prijatia sviatosti, duchovnú podporu a oporu.

Akým spôsobom vás obeť na území SR kontaktujú? Ako si s nimi budujete vzájomnú dôveru?

Budovanie dôvery si vyžaduje veľa času a trpezlivosti, je to náročný

proces. Keďže vo svojom živote zažili traumu, dostali sa do núdze a veľkých problémov – práve cez podvody a zneužitie dôvery. Zväčša nás však kontaktujú cez partnerské organizácie zo zahraničia, cez políciu alebo ide o naše vyhľadávanie – cez osvetu v utečeneckých táboroch, na preventívnych prednáškach. Funguje aj národná linka pomoci obetiam obchodovania s ľuďmi (na čísle: 0800 800 818).

Ako prebieha proces pomoci a návratu do dôstojného života u týchto ľudí?

Dôležité je naviazanie kontaktu, okamžité poskytnutie najnutnejších potrieb (pocit bezpečia, primerané oblečenie a strava, možnosť hygieny) a sprostredkovanie základných služieb v rámci uspokojenia najnutnejších potrieb (návšteva zdravotníckych zariadení, získanie dokladov, kontakt s blízkymi doma). V priebehu pomoci sa zameriava pozornosť SKCH na stanovenie nových životných cieľov a krokov, ktoré k nim povedú. Ide o individuálny prístup a plán pomoci. Naším zámerom je osamostatnenie klientov či klientiek a ich reintegrácia. Nechceme im však navrhovať postupy – ako riešiť ich konkrétnu situáciu, ale predovšetkým im načúvať, podporovať ich v samostatnom rozhodovaní. Ide o vedenie k svojpomoci.

Ako berie takýchto ľudí spoločnosť? Ako rýchlo si dokážu nájsť prácu, nových blízkych okolo seba a životných partnerov?

Spoločnosť je plná predsudkov, robí často z obetí vinníkov – môžu si za všetko sami, mohli predsa utiecť atď. Človek bez osobnej skúsenosti

nikdy dostatočne neporozumie manipuláciám a zastrašovacím metódam daných obchodníkov s ľuďmi. Čo sa týka ich budúceho života a opätovného začlenenia do spoločnosti, je to veľmi rôznorodé. Záleží od stupňa inteligencie, od psychického stavu, a najmä od intenzity traumy, ktorú obeť prežili. Úspechom je, keď klientovi či klientke je odsúhlasený invalidný dôchodok alebo pobyt v domove sociálnych služieb. Ale registrujeme aj prípady, keď klient začal študovať, nadviazal nový fungujúci vzťah a založil si rodinu.

Stalo sa vám, že aj vy ste sa počas tejto záslužnej, no nebezpečnej práce dostali na hranici života a smrti (alebo aspoň na hranicu zákona)?

To nie, snažíme sa robiť túto prácu profesionálne. Aj keď počas môjho predošlého pôsobenia na obdobnom projekte Magdala v Prahe som zažila viac nebezpečných situácií. O sociálnych pracovníkov a pracovníkov obchodníkov s ľuďmi záujem nemajú, hoci cez nás môžu vystopovať utajované byty (chránené pôsobiská obetí). Týchto „otrokárov“ zaujímajú ľudia, ktorých si naverbovali, za ktorých zaplatili. Tí sú totiž naivnejší, ľahšie manipulovateľní, zraniteľní, a majú pre políciu dôležité informácie.

Budovanie dôvery si vyžaduje veľa času a trpezlivosti, je to náročný proces. Keďže vo svojom živote zažili traumu, dostali sa do núdze a problémov.

Aký ďalší projekt, resp. medzinárodná spolupráca vás čaká? Kam sa ešte v rámci problematiky dá zísť?

Minulý rok sme vstúpili do dvoch medzinárodných sietí: COATNET (sieť katolíckych organizácií na boj proti obchodovaniu s ľuďmi) a RE-NATE (európska sieť rehoľných sestier na pomoc obetiam obchodovania). V budúcnosti nás čaká intenzívnejšie angažovanie sa vo vyhľadávaní zahraničných obetí obchodovania priamo tu na Slovensku, keďže sme tranzitnou krajinou z východoeurópskych krajín do západného sveta.

Dokážete sa odosobniť od smutných príbehov ľudí, ktorým pomáhate?

K odosobneniu mi veľmi pomáha sprítomnenie sa. Podporujem klienta či klientku „tu a teraz“ – viac sa sústredím na jeho budúcnosť, nie minulosť. Obeť sa so svojou minulosťou vysporadúva na psychoterapii, kam ju nasmerujem.

Spomeniete si na nejaký motivujúci príbeh – so šťastným koncom?

Spomínam si na nedávny, vcelku úspešný prípad Alenky, ktorá vyrastala v detskom domove, a ako to už býva pravidlom – po dosiahnutí plnoletosti musela detský domov opustiť. Bola vyučená záhradníčka, no nemala kam ísť. Cez kamarátku bola dvoma mužmi naverbovaná (na prácu v záhradníckej firme) do ČR. Miesto záhrady sa však ocitla v erotickom klube – tam ju zavreli a nútili robiť prostitúciu. V klube bola znásilňovaná a otehotnela. Pre jej mentálnu zrelosť (bola na úrovni 11-ročného dievčaťa, hoci mala 26 rokov), z nej obchodníci nevedeli vytiahnuť žiaden výkon, a tak ju prepustili. Dostala sa do nemocnice, neskôr do azylového domu pre matky s deťmi. Alenka vnímala intenzívne svoj mentálny hendikep a intelektuálny rozdiel oproti svojim rovesníčkam, matkám – mala veľké komplexy menejcnosti. Opäť sme do procesu vstúpili my, odhadli sme jej potreby a vybavili jej bývanie a chránenú dielňu, v ktorej sa teraz realizuje (vyrába napríklad pekné ikebanky). Sebavedomie jej stúplo, je chránená, zažíva šťastné obdobie. A o to nám v rámci programu SKCH na boj proti obchodovaniu s ľuďmi a pomoc obetiam týchto traumatizujúcich činov ide...

Božena Baluchová

foto: Michal Fuller

QUO VADIS, DETSKÝ DOMOV?

V nešťátnych detských domovoch zaznamenávame ďalšiu výzvu – opatreniami podporiť zotrvanie dieťaťa v jeho rodinnom prostredí, pokiaľ je to možné.

V poslednom čase si deinštitucionalizácia vyžaduje nové formy opatrení, podmienené informáciami, ktoré by mali zaručiť efektívne kroky v tejto oblasti. Cieľom týchto opatrení je podpora zotrvania dieťaťa v jeho rodinnom prostredí, pokiaľ je to možné. Ak je táto možnosť vylúčená, tak sa hľadá riešenie prostredníctvom náhradnej osobnej starostlivosti, náhradnej rodinnej starostlivosti alebo nakoniec umiestnenia do detského domova.

S touto situáciou sa stretávame i v nešťátnych detských domovoch (DeD). Napríklad so zmenou DeD z internátneho typu na rodinný typ (ako jedným z krokov spomínanej deinštitucionalizácie) sme napríklad v Detskom charitnom dome v Považskej Bystrici väčšie problémy nemali. Boli sme totiž jedným z prvých DeD rodinného typu na Slovensku.

Umiestňovanie detí do rodín

V nedávnej minulosti boli ešte naše predstavy a vízie skôr v rovine snovej, dnes sa pomaly realizujú. Umiestňovanie detí až do veku 6 rokov – iba do rodiny a nie do zaria-

denia – sa stalo skutočnosťou, ktorá odráža napredovanie zmyslanaia spoločnosti. Nejde pritom iba o kopírovanie toho, čo je „na západe dobrou praxou“, ale aj o empatiu a výsledky práce s deťmi, ktoré boli dočasne alebo natrvalo vyňaté zo starostlivosti rodičov.

Vďaka patrí tým, ktorí dokážu s otvoreným srdcom prijať dieťa do svojej rodiny.

Prítomnosť iba jednej výchovnej skupiny detí alebo mladých pod jednou strechou – je ďalšou z našich vízií. Táto veľká výzva sa v niektorých DeD pomaly stáva skutočnosťou. Ešte možno netušíme, aké riešenia nám prinesie hľadanie správnych krokov, ale určite nás privedú k cieľu.

Silné stránky organizácie

Ľudia fungujú čoraz rýchlejšim spôsobom života i prežívania, každý deň sa potýkajú so zmenami vo svojom okolí. Časté je u dospelých: kolísanie v názoroch – čo je dobré a čo

nie, čo je správne a čo nesprávne. Zvykli sme si na to i my – zamestnanci a zamestnankyne zariadení sociálnej starostlivosti. Ba možno ešte o niečo lepšie, ako ostatní okolo – pretože naša práca (a dennodenné hľadanie odpovedí a riešení na problémy) nie je o stereotypoch.

Teší ma, že pri vypracúvaní podkladov pre projekty na získanie finančnej podpory zo strany SR či EÚ (napríklad v rámci takej SWOT analýzy) môžem do kolónky: Silné stránky našej organizácie slobodne a hrdo napísať: „viera v Boha“. Pretože On je Otcom nás všetkých, motivuje a podporuje nielen nás dospelých, no aj deti a najmä zraniteľné deti, ktoré nemôžu vyrastať pri svojich rodičoch.

Vďaka patrí tým, ktorí dokážu s otvoreným a chápujúcim srdcom prijať dieťa do svojej rodiny. Vďaka našim víziám a práci ľudí v zariadeniach sociálnej starostlivosti opustené deti nemusia vyrastať osamote, bez blízkosti blížnych. Je to vizitka, ale aj krajšia budúcnosť celej našej spoločnosti.

Slavomíra Beňová

Detský charitný dom Považská Bystrica

foto: Andrej Lojman

O DUCHOVNOM ŽIVOTE A PASTORÁCII

Na Slovensku je známe predovšetkým pre svoju kvalitnú duchovnú literatúru v češtine. Karmelitánske nakladateľstvo (KNA) však od roku 2005 pôsobí aj u nás a ponúka celú paletu zaujímavých publikácií v slovenskom jazyku. Viac o nich hovorí riaditeľ Karmelitánskeho nakladateľstva JAN FATKA (56).

Karmelitánske nakladateľstvo pôsobí na Slovensku od roku 2005 a za ten čas ponúklo svojim čitateľom vyše sto titulov pre dospelých i deti. Ktorú z vašich edícií považujete za najúspešnejšiu?

Na Slovensku, podobne ako v Českej republike, je najviac cenená edícia Duchovný život. Publikujú v nej autori biskup Viliam Judák, Max Kašparů, Kateřina Lachmanová či Vojtěch Kodet. Z celkového počtu vydaných kníh tvoria asi šestinu. Interne nazývame túto edíciu Malý duchovný život, v skratke MDŽ. Nepripomína vám to niečo? V Českom karmelitánskom nakladateľstve vyšlo v tejto edícii už 140 knižných titulov. Ďalšou úspešnou edíciou je Família, určená pre rodiny, a pravdaže, knihy pre deti.

Práve vaše nakladateľstvo pripravilo pre mladých na Slovensku Youcat – Katechizmus pre mladých. S akou odozvou sa stretol?

Youcat má mimoriadny ohlas – na Slovensku i vo svete. Aj samotní autori priznávajú, že nepočítali s takým úspechom. Za najväčšie pozitívum považujem to, že kniha mladých ľudí naozaj zaujala a pracujú s ňou. Na webovej stránke www.youcat.org je už osem jazykových variantov, v ktorých Youcat komunikuje so svojimi čitateľmi a oni komunikujú s ním. Ôsmou mutáciou je čeština a dúfam, že čoskoro sa pridá aj slovenčina. S mladými slovenskými kňazmi už rokujem o tom, či by sa ujali slovenskej verzie.

Cieľom vášho vydavateľstva je nielen prinášať kvalitné publikácie, ale tiež vďaka nim podporovať pastoračnú činnosť. Máte nejakú špeciálnu ponuku pre kňazov, farnosti či laické hnutia?

Pre Cirkev a jej organizácie, teda nielen pre farnosti, ale aj cirkevné školy, rehole a účelové zariadenia sme v KNA vytvorili osobitný cenník zliav. Keď sa spoja aktívni kňazi,

ktorým naozaj záleží na pastorácii v dekanáte alebo diecéze, môžu spoločne získať kvalitné pastoračné pomôcky v zásade za skladové ceny.

Čo z vašej produkcie by ste odporučili našim čitateľom na duchovné prežitie pôstu a Veľkej noci?

Nitriansky biskup Viliam Judák má v KNA dve publikácie s tematikou pôstu a Veľkej noci. Môj spolubrat Vojtěch Kodet pripravil na Pôstne obdobie krásne zamyslenia nad krížovou cestou nášho Pána, určené na súkromnú i liturgickú pobožnosť. Pre najmenších zas máme k dispozícii Veľkonočnú knižku so samolepkami a pre mladých, ktorí sa práve v Pôstnom období často pripravujú na prijatie sviatosti birmovania, by som mohol vrelo odporučiť provokujúcu publikáciu Crash test.

Martina Grochálová

„Ako sa máte?“ Ani dobre, ani zle.

Každý deň stretávame množstvo ľudí. Mnohých z nich si vôbec nevšímame alebo je nám lepšie, keď ich radšej vôbec nevidíme a oni nevidia nás. Niekedy sú ne-nápadní, inokedy veľmi hluční. Niekedy sú pekne upravení, inokedy špinaví. Niekedy sú veselí, inokedy smutní. Ale sú tu. Ľudia so svojimi bolesťami a trápeniami, so svojimi túžbami a snami, so svojimi životnými pádmami, ale aj výstupmi.

Keď sa pri týchto ľuďoch pristavím, pozdravím a opýtam sa: „ako sa máte?“. Zrazu každý z nich pohotovo odpovedá, že „dobré“ alebo „v pohode“. Len naša pani Helenka má na to jedinečne originálnu odpoveď: „Jáááj, zlatko, ani dobre, ani zle“.

Odmietla nocľaháreň, sníva o domčeku

Pani Helenka je jednoduché útle žieňa s dlhými čiernymi vlasmi, melírovanými striebornými prameňmi, s výrazne červeným rúžom na perách. Vždy je veľmi pekne oblečená, má vyberavý vkus. Najviac sa jej páči čierna farba, pretože sa veľmi „nešpiní“. Väčšinu času trávi pri teplom radiátore na železničnej stanici. Odmietla ísť spať do nocľahárne pre ženy. Sníva o svojom domčeku, ktorý bude iba jej. Nepije, jej najobľúbenejší nápoj je káva – tú nikdy neodmietne. Počas práce v teréne sa zastavím aj pri jej „miestečku“. Keď ma zazrie, ako vchádzam na stanicu, vypúli svoje čierne oči a prstom mi naznačuje, aby som prišla k nej. Keď už stojím pri nej a pozývam ju k nám – „na charitu“, len sa šibalsky usmeje a opýta sa, či tam mám pre ňu jednu cigaretu. Keď sa jej chce, tak ide hneď so mnou, alebo príde až na obed, keď dávame teplú polievku. Túto zimu však ochorela – nevládala chodiť, bolelo ju celé telo a mala vysoké horúčky. A tak bola donútená opustiť svoje miesto na stanici a pár dní si „musela“ poležať v posteli.

Čo všetko človek prežije

Počas rozhovoru s Helenkou som sa dozvedela veľa zaujímavých vecí o jej živote, o jej rodine a o tom, prečo spáva po sediačky na stanici pri radiátore. Niekedy je až neskutočné, čo všetko človek prežije. Pri mojej práci ma to neraz prekvapí. Téma rozhovoru smerovala ku kusu nábytku, na ktorom unavene ležala – k obyčajnej posteli. Po dlhom uvažovaní s vážnym výrazom v

foto: DCHZA

nám takmer pravidelne chodí: zjesť teplú polievku, umyť sa, prezliecť svoj obnosený „model“, alebo len tak sa porozprávať pri jednej kávičke – sa odrazu v mojich očiach stala silnou ženou. Každý deň totiž bojuje o to, aby prežila aspoň kúsok šťastia a radosti.

Minimum pravidiel, ale maximálny význam

Nízkoprahové denné centrum spolu s terénnou sociálnou prácou má nesmierny význam. Ide o ambulatnú formu pomoci ľuďom bez domova.

Odmietla ísť spať do nocľahárne. Sníva o domčeku, ktorý bude iba jej. Nepije, jej najobľúbenejší nápoj je káva – tú nikdy neodmietne.

Centrá sú miesta, kde bez akýchkoľvek prekážok môžu byť naplnené základné potreby ľudí s podobným osudom, aký postrel pani Helenku. Pod pojmom nízkoprahový prístup možno rozumieť stanovenie si akýchsi pravidiel možnosti využitia nami ponúkaných služieb, – a tie sú minimálne. Naše nízkoprahové denné centrum Domu charity sv. Vincenta v Žiline ponúka pomoc v podobe všetkých základných služieb – ponuka miesta na odpočinok, teplá polievka, čisté šatstvo a obuv, možnosť využitia strediska osobnej hygieny a sociálne poradenstvo. Predovšetkým je to miesto, kde sú vypočuté problémy a trápenia ľudí v núdzi. Kde sú zabezpečené základné podmienky pre život – v materiálnej aj duchovnej rovine. Opodstatnenie takýchto centier sa nedá opísať slovami, má nevyčísliteľný význam.

Mgr. Zuzana Solčianska

soc. pracovníčka Domu charity sv. Vincenta

foto: DCHZA

tvári totiž Helenka prehovorila: „Ja som už štyri roky nespala v normálnej posteli“. Vtedy som sa zamyslela. Táto žena, ktorá k

foto: Michal Fuller

O pávoch a popoluškách

Predstava mnohých politikov o správe nášho štátu je jednoduchá. Hierarchicky najvyššie je podľa nich parlament, ktorý určuje pravidlá – ako bude krajina fungovať, a realizuje ich prostredníctvom vlády, ktorá mu je podriadená. My ostaní máme len platiť dane a vo voľbách povedať tomuto modelu demokracie: áno alebo nie. Akákoľvek iná pridaná súčiastka do tohto modelu správy Slovenska je odsúdená a potieraná. Nezáleží na tom, či ide o pravicu alebo ľavicu – potenciálnu iniciatívu občanov vládnuca garnitúra určite zminimalizuje. Nepriamo napríklad tým, že ju nebude podporovať finančne z daní, ktoré sami občania odovzdali štátu vo viere správneho spravovania. Možno uviesť hneď dva príklady z posledného obdobia.

Robert Fico sa pre Hospodárske noviny dňa 28. februára 2012 (teda pár dní pred marcovými voľbami) vyjadril, že „sociálna práca nie je žiadna charita, lebo musí poskytovať ľuďom základné istoty, keď pomoc naozaj potrebujú“. Osobne ma vždy zamrzí, keď si ľudia spájajú slovo charita s čímisi negatívnym, používajú ho ako nadávku. Historicky je totiž sociálna práca upgrade-om charitatívnej práce, z ktorej vychádza. Sociálna práca nie je vynálezom sociálnej demokracie. V období pred 23 rokmi si dokonca mnohí mysleli, že

sociálnu prácu tu nepotrebujeme, preto sa taký odbor ani nedal študovať. Akoby sme chudobných a núdznych ľudí v socializme ani nemali. Je to akoby mi niekto chcel nahovoriť, že sociálna demokracia nemá vo svojej histórii Marxa, Lenina, Engelsa alebo ich ďalších nasledovníkov so všetkým, čo je s tým spojené... Doteraz sme mohli podobné výroky počúvať od ľudí z podnikateľského prostredia, nie od politikov.

Dva dni po voľbách dňa 12. marca sa pre denník SME vyjadril zasa Ján Čarnogurský. Podľa neho politikou vlády nemôžu byť programy mimovládnych organizácií, ktoré nikto nevolil. Nevie, o ktorých mimovládkach je tu reč, ale hodiť všetkých do jedného vreca nie je fér. Je to opäť tvrdenie, ktoré akosi príliš často v poslednom období používajú politici a úradníci – keď nevedia inak argumentovať na tému fungovania slovenských neziskoviek – že kto dal mimovládnym organizáciám mandát, kto ich volil, a koho zastupujú. Zabudol, že tie mimovládne organizácie sú aktívne aj bez mandátu, a práve preto – lebo tí s mandátom (a zodpovední zo zákona) nechávali svojich voličov a občanov SR trpieť a zomierať na uliciach v zime. Keby sa politické strany pri písaní svojich programov poučili od neziskoviek, možno by aj za niečo stáli a boli by ozaj pre ľudí.

Kým sa politici producujú ako pávy pred televíznymi kamerami a dávajú vyhlásenia pre médiá, mimovládky nemudrujú nad legislatívnymi procesmi (ktorými sa počet chudobných ani za niekoľko volebných období neznižil) a systémovými riešeniami. nehromadia množstvo prázdnych slov, ktoré otrávia slušných ľudí, ale konajú – pre dobro občanov tohto štátu.

Tá zaznávaná charita a mimovládne organizácie robia veci, ktoré by mali byť úlohou parlamentu a vlády (vlastne ich nečinnosť naprávajú a ich funkciu supľujú). A často za hanebných podmienok, ktoré pre nich politici svojimi zákonmi vytvorili. Slobodní občania, ktorí sa organizujú (a berú na seba zodpovednosť za riešenia spoločenských problémov), sú pozhnaním – ponúkajú štátu spoluprácu pre dobro svojho okolia a dobro tejto krajiny. Najmä v sociálnej sfére sú totiž oblasti, kde si štát jednoducho sám neporadí. Záleží teda na politikoch, aké stanovisko k problémom prijmú, a či sú na spoluprácu s mimovládnym sektorom (a opomínanou charitou) konečne otvorení a dostatočne pripravení.

Juraj Barát

riaditeľ DCHNitra a DEPAUL Slovensko, n.o.

ADOPCIA NA DIAĽKU® od roku 2011 aj vo Vietname

Projekt SKCH Adopcia na diaľku (s ochrannou známkou, teda nezameniteľný s podobnými projektmi iných organizácií v SR) sa uskutočňuje vo Vietname od roku 2011. Je to prelomový a potrebný projekt z mnohých dôvodov.

Čo sa týka politickej situácie a sociálnych istôt – súčasná Socialistická republika Vietnam vznikla až v roku 1975. Dlhoročné nepokoje a vojny v rozdrobenom Vietname v minulom storočí poznačili krajinu aj ľudí neopísateľne. V rámci duchovných vplyvov sa vietnamské obyvateľstvo v minulosti uchýľovalo k budhizmu, taoizmu, konfucionizmu, a mnohým prírodným náboženstvám. Kresťanstvo sem priniesli misionári v prvej polovici 16. storočia – v súčasnosti je druhým najrozšírenejším náboženstvom.

Delta Mekongu zohráva dôležitú úlohu v ekonomike Vietnamu – produkuje viac ako 50% poľnohospodárskych produktov a 65% vodohospodárskych produktov celej krajiny – mala by byť považovaná za privilegovanú (vďaka priaznivému prírodnému prostrediu). Paradoxne tu väčšina populácie žije v chudobe. Počet negramotných ľudí je veľmi vysoký. Kultúrna úroveň je najnižšia z celej krajiny. Veľa mladých ľudí (potenciálnych študentov) si nemôže dovoliť chodiť do školy a odchádzajú z nej práve pre: nedostatok potravín, oblečenia a peňazí na zaplatenie školeného i kníh, ako aj pre priveľkú vzdialenosť (od bydliska ku škole). Mimovládna organizácia Caritas Vietnam vznikla v tejto socialistickej krajine len pred tromi rokmi. V spolupráci so SKCH odštartovala v roku 2011 darcovský program ako súčasť projektu ADOPCIA NA DIAĽKU®.

Plány sú odvážne, no aj vďaka štedrým ľuďom zo Slovenska splniteľné – poskytnúť viac ako 100 štipendií pre žiakov a študentov z najchudobnejších rodín v 4 diecézach delty Mekongu (My Tho, Vinh Long, Can Tho a Long). Mesačné štipendium v hodnote 20 eur

pôjde predovšetkým na zaplatenie školeného, nákup kníh, kúpu uniformy, pomoc pri nákupe potravín a liečiv atď. pre tieto deti a mládež. Nie je jednoduché presadiť záujmy katolíckej organizácie v socialistickej krajine ako Vietnam. Všetci by sme však mali mať na zreteli predovšetkým potrebu vzdelávať a vychovávať generáciu mladých ľudí, ktorí za svoju neľahkú sociálnu situáciu nemôžu, ale môžu ju vo svojej krajine v budúcnosti (aj vďaka našej pomoci a podpore) zmeniť.

Potrebné údaje pre potenciálnych darcov a darkyne zo Slovenska:

poštová adresa:
Slovenská katolícka charita
Kapitulská 18
814 15 Bratislava

telefón:
02/5443 1506, 02/5443 2503

e-mail:
adopcianadiaľku.vietnam@charita.sk
informácie o projekte o Vietname

kontaktná osoba:
Peter Knapík – ADOPCIA NA DIAĽKU®

číslo účtu pre podporu vzdelania – Vietnam:
0635111177/0900, Slovenská sporiteľňa

bb, pk

foto: archív SKCH

foto: Michal Fuller

Vietnam: Nemať obavy zo zajtrajška

Po roku od spustenia projektu SKCH „Adopcia na diaľku®“ vo Vietname podporujú slovenskí darcovia a darkyne 93 vietnamských detí a mladých ľudí vo veku od 9 do 19 rokov. Viac o priebehu a napredovaní projektu sa možno dozvedieť z rozhovoru s projektovým manažérom SKCH, zodpovedným za Adopciu na diaľku® vo Vietname – Petrom Knapíkom.

Čo bolo dôvodom pre SKCH začať s Adopciou na diaľku® vo Vietname?

Už dlhšie sme vo Vietname pomáhali v centrách na pomoc matkám a deťom, postihnutým vírusom HIV a chorobou AIDS. Videli sme veľmi zlé podmienky, v ktorých žijú aj zdravé deti. Často museli tvrdo pracovať, aby pomohli zabezpečiť rodinu – preto nechodili do školy. Rozhodli sme sa teda, že rozšírime náš projekt aj do Vietnamu a uvidíme, aký bude záujem Slovincov a Slovákov o podporu týchto detí.

Po prvom roku od štartu projektu vo Vietname dokázate zhodnotiť – aké sú pozitíva a negatíva (riziká a prednosti) tejto spolupráce medzi oboma charitami?

Zatiaľ jediné riziko vidím v súčasnom socialistickom režime vo Vietname. Doteraz sme v rámci projektu nezaznamenali žiadne politické zásahy a veríme, že to tak aj ostane. Jednoznačným pozitívom je, že zatiaľ 93 detí má zabezpečené vzdelávanie, ale aj jedlo či lekára – nemusia žiť v neustálych obavách zo zajtrajška. Kladne vnímame aj dobré meno, ktoré si vďaka projektu u miestnych ľudí buduje Caritas Vietnam.

Keď ľudia zo Slovenska podporujú deti vo Vietname, ako sa dozvedia o ich úspechoch v škole? Dostanú od detí poшту, pochvália sa im vysvedčením?

Podľa pravidiel projektu darcovia a darkyne dostávajú informácie dvakrát do roka. Začiatkom roka dostávajú správu od koordinátora projektu – pána Paul le Phuoc Thiena. V lete potom dostávajú aktuálnu fotografiu dieťaťa a školský dotazník, z ktorého sa dozvedia – ako sa ich zverencovi či zverenkyni tento rok darilo v škole. Dostanú aj list, ktorý im napíše priamo dieťa, ktoré podporujú.

Do čoho ide v rámci podpory vzdelávania najviac financií z tej mesačnej dávky v podobe 20 eur (na učebnice, na uniformy či na iné výdaje)?

Samozrejme, že hlavným cieľom projektu Adopcia na diaľku® je, aby deti získali vzdelanie alebo remeslo, a následne sa dokázali postarať sami o seba a svoje rodiny. Aby ale deti mohli získavať vzdelanie, musia byť najedené a zdravé. Takže v rámci financovania sú toto hlavné priority, ktoré je potrebné pokrývať.

Nezasahujú oficiálne (socialistické) štruktúry do vašej komunikácie s Caritas Vietnam?

Zatiaľ nie. V našej komunikácii sa však striktnie pridržiavajú len nepolitických tém. A aj keď konštatujú ťažké podmienky a veľmi náročný život miestnych ľudí, nikdy nepoukazuju na iné problémy v krajine.

Ak ďalšia krajina v rámci projektu Adopcia na diaľku® by mohla po Vietname nasledovať (a prečo)?

Plánujeme rozšíriť projekt Adopcia na diaľku® aj na ďalšie krajiny – napríklad Ukrajinu, Kazachstan či Ugandu. Dôvod je stále ten istý – pomôcť deťom prežiť lepšie detstvo a dať im možnosť plnohodnotného života bez odkázanosti na pomoc iným. Treba podotknúť, že Slovenská katolícka charita len sprostredkováva túto pomoc. Najväčšia vďaka patrí darcom a darkyniam, ktorí sa do projektu rozhodli zapojiť. Tento projekt je celý financovaný len z ich príspevkov. Náš spoločný projekt pomoci preto môže pokračovať len dovtedy, pokiaľ bude trvať ich záujem o podporu týchto detí. Som veľmi rád, že ich počet stále rastie.

Začo im/vám veľmi úprimne ďakujeme.

Božena Baluchová

foto: Michal Fulier

Pesnička o konci mladosti

Ako sa na život pozeráme cez diela literárnych klasikov, cez vlastnú sebareflexiu, cez prizmu fenoménov súčasnej spoločnosti a v závislosti od nášho veku. Na prahu štyridsiatky môžeme určité veci vidieť a cítiť úplne inak, ako v tínejdžerskom období.

Sloha

Keď som bol v štvrtom, maturitnom ročníku gymnázia, učiteľka nám v rámci povinného čítania ponúkla dve zvláštne knihy.

Prvá sa odohráva v severnej Afrike, konkrétne v Alžírsku, ktoré bolo francúzskou kolóniou. V krajine vypukne mor. Všetci sa boja, pretože vedia, že zomrú. Napriek tomu sa z ľudí sformujú dve skupiny. Jedni si užívajú posledné chvíle života nemravným spôsobom, ďalší (kresťania aj neveriaci) pomáhajú chorým a zomierajúcim, hoci vedia, že nemajú žiadnu nádej na záchranu.

Dej druhej sa odohráva v Prahe na začiatku 20. storočia. Pán K. vedie pokojný život. Od-

razu sa ocitne na súde, vedie sa s ním proces v špinavých podkrovných izbách pražských domov, je odsúdený na smrť. Pán K. je však nevinný. Nič zlé neurobil, a nechápal, prečo tento súdny proces prebehol a rozsudok znel – trest smrti.

Možno ste v krátkych opisoch spoznali diela „Mor“ od Alberta Camusa a „Proces“ od Franza Kafku. Na prahu dospelosti som celkom neporozumel, o čom tie dve knihy boli. Netušil som, prečo nám ich učiteľka dala čítať. Až o niekoľko rokov neskôr. Človek potrebuje dozrieť, aby určité veci pochopil.

„Proces“ predstavil problém utrpenia – žijeme si pokojne a zrazu z ničoho nič príde

utrpenie a smrť. „Mor“ je zasa o hľadaní a nájdení zmyslu života človeka – aby sa človek dokázal správať v beznádejnej situácii ľudsky. Či si len bezbožne užívať do poslednej chvíle, alebo sa snažiť pomôcť ľuďom okolo seba? Veriaci ľudia totiž majú na sklunku života vždy nádej. Tou nádejou bol Boh. Je jedno, koľko majú rokov. Neveriaci to majú ťažšie... Vtedy som nechápal odkaz literátov. Mal som devätnásť rokov a život sa mi zdal taký jednoduchý, taký krásny.

Prechod

Neskôr nám v škole odporučili čítať Gombrowicza. Je to jeden z najväčších poľských spi-

sovateľov (štyridsať rokov už nie je medzi nami), no na Slovensku je takmer neznámy. Bol svojským „prorokom“, ktorý sa už okolo roku 1950 búril proti starým, škaredým, dospelým a zodpovedným – hlásal kult krásy, mladosti a nezrelosti. Už vtedy ho fascinovali dve najväčšie hodnoty, ktoré hýbu dnešným svetom – mladosť a krása.

Sám autor o sebe tvrdil, že vrchol mladosti dosiahol vo veku štyridsať rokov. Neobjavil sa u neho takmer žiaden stredný vek, lebo hneď sa u neho začala staroba. V súčasnosti sa jeho „prorocstvo“ napĺňa do dna. Neustále počujeme o vzbure mladých proti starým.

Refrén

Keď som prišiel na miesto môjho nového pôsobenia, mal som tridsaťtri rokov a venoval som sa mládeži. Prijali ma medzi seba a všetko bolo fajn. Neskôr som pochopil, že ma prijali preto, lebo som bol vtedy ešte mladý – nemal som viac, ako tridsaťpäť rokov. Po troch rokoch pôsobenia som sa však začal cítiť odmietnutý, zbytočný – decká mi dali pocítiť, že ma už ne-

potrebujú – že potrebujú iných, mladších priateľov. Nevedel som, prečo.

Pochopil som to, až keď som si prečítal ďalšie dielo – tentoraz Houellebecqa. Nesúhlasím vo všetkom s týmto autorom, ale jedna jeho myšlienka ma zarazila – že dnešný svet patrí len mladým a krásnym. To znamená, že všetci ostatní: teda ja, Houellebecq a väčšina ľudstva – sme odpísaní, nemáme žiadne šance, nemáme žiadnu nádej a nepomôže nám umelé predlžovanie si mladosti, šport ani plastické operácie.

Robíme všetko, aby sme ostali mladí a krásni, ale aj tak nenachádzame pokoj a spokojnosť.

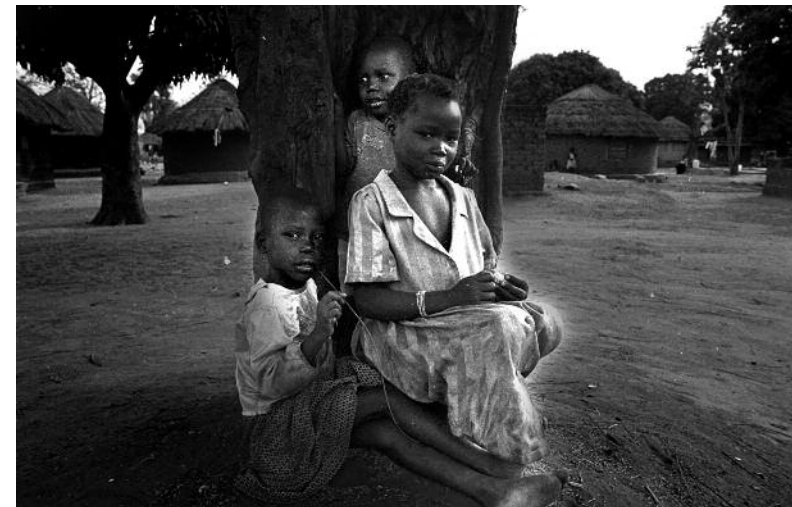
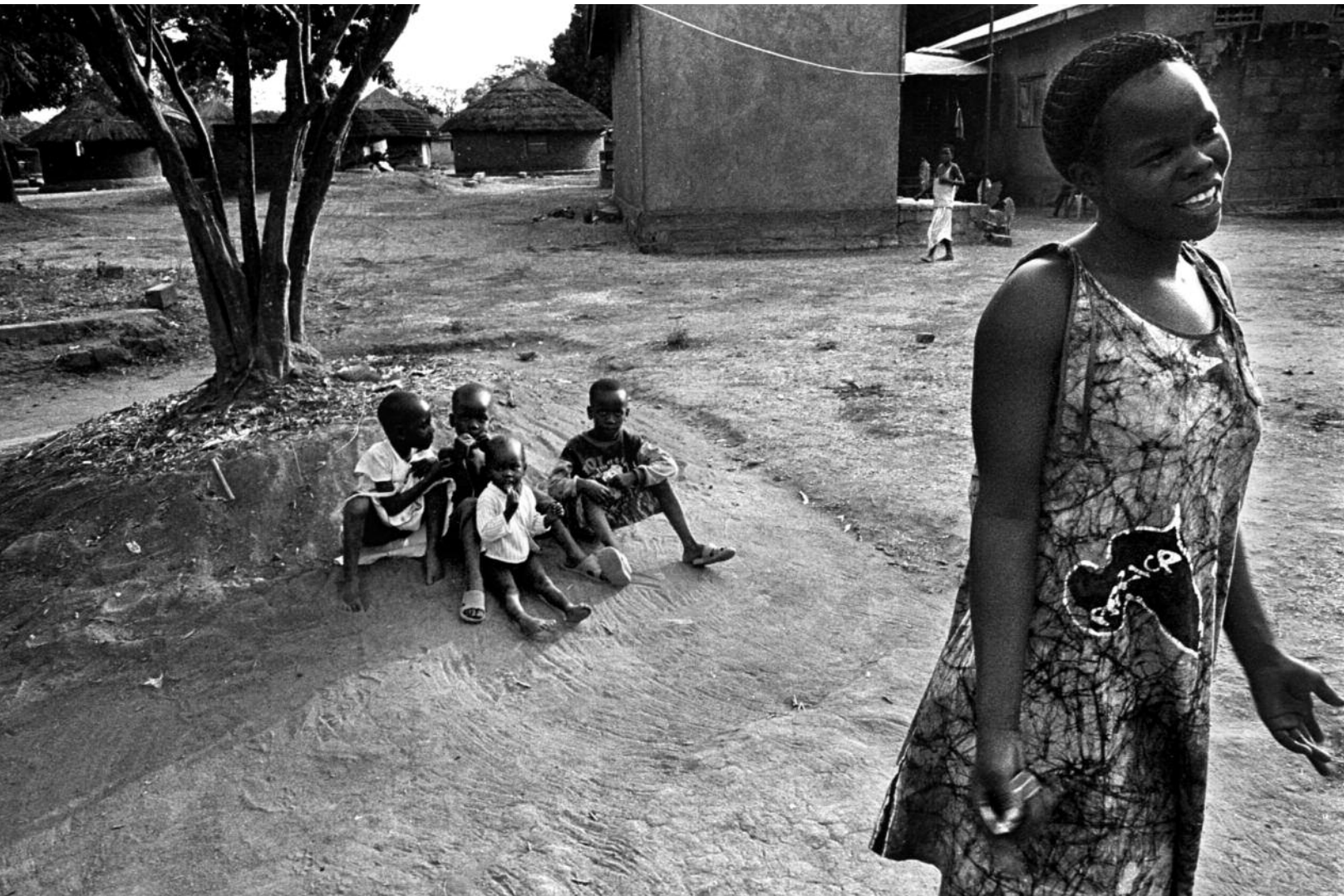
Hrdina knihy „Možnosť ostrova“ má štyridsaťosem rokov a zamiluje sa do dvadsaťdvaročného dievčaťa. Toto dievča nemá rodičov a žije len so sestrou. Na otázku, či neprekáza sestre jeho láska k nej, odpovedá, že nie. Jediná vec, ktorá by jej (a nám ostatným azda

tiež) mohla prekážať, je jeho vek, je pre ňu príliš starý. Nakoniec ho opustí kvôli mladšiemu.

Keď chcete prežiť šťastný život, musíte byť krásnymi ľuďmi a mať dvadsať rokov. Ale ako dlho môže mať človek dvadsať rokov? Ako dlho môžeme ostať mladými? Vyzerá to, že situácia človeka je ešte horšia, ako nám to opísali vo svojich literárnych dielach spomínaní autori...

Možno je to len problém krízy stredného veku u mňa, u Houellebecqa a u ostatných. Možno sa tým netreba toľko trápiť, časom sa to dá prekonať. Horšie bude, keď pôjde o diagnózu nás všetkých (chorobu súčasného sveta) – že robíme všetko, aby sme ostali mladí a krásni, ale aj tak nenachádzame pokoj a spokojnosť. Tak či tak prehrávame zápas s časom a ostávame osamelí a nešťastní... Nepomýšľame na spomínanú nádej – v podobe Boha a existencie života po pozemskom živote. Azda liek na toto ochorenie nájdeme v inej knihe z knižnice, možno budeme musieť hľadať hlbšie v nás samotných...

Lukáš Twardowski, SVD

Deti v Afrike, deti v Európe, v Amerike či Ázii... Čo majú spoločné a v čom sa líšia? V ich pôvode, resp. v priestore, v ktorom vyrastajú – sú skryté odpovede na všetky otázky o ich spojitostiach a odlišnostiach. Akými deťmi sme, takými ľuďmi sa staneme. V našom detstve je zakódovaný kľúč k nášmu správaniu sa v dospelosti. V Ugande som mal možnosť fotografovať mnohé deti. Sitoty, prijaté do novej rodiny, deti zdravé, ale aj choré – postihnuté vírusom HIV či inou chorobou. Bola to pre mňa jedinečná príležitosť na konfrontáciu – odkiaľ pochádzam, aký je môj pôvod, aké som mal detstvo a akým človekom som (a budem)...

Foto: Michal Fulier

„Le Havre“ – multikultúrny optimizmus na filmovom plátne

foto: ASFK

Každý rok prebieha v niekoľkých mestách Slovenska putovná filmová prehliadka FEBIOFEST. Tento rok (na prelome mesiacov marec a apríl) divácka obec uvidí vďaka Asociácii slovenských filmových klubov v kinách šesť filmov Akiho Kaurismäkiho. Minimálne „Le Havre“ si netreba nechať ujsť.

Aki Kaurismäki je jeden z najznámejších fínskych režisierov. Má na svojom konte vyše dvadsať filmov a ak odrátame hudobné snímky – väčšinu z jeho filmových diel možno opísať slovami: seversky odmerané, introvertne osamelé, smutno beznádejné... Niekedy sa v kinosále doslova pristihnete pri tom, ako spolu s hrdinami, resp. anti-hrdinami jeho príbehov postupne rezignujete na život a prežívate vopred prehraný boj s nespravodlivým svetom. Našťastie v poslednej snímke „Le Havre“ tomu tak nie je. Tento skvost európskej kinematografie vyznieva naozaj pozitívne a prináša nám iný pohľad na problematiku migrácie a silu ľudskosti – je to vskutku filantropický film.

Novinka Akiho Kaurismäkiho prekvapila azda všetkých jeho oddaných fanúšikov/čky aj najzarytejších kritikov/čky. Vyzerá ako z 50-tych rokov, ale bez čiernobieleho páťosu. Zaoberá sa reálnym problémom prisťahovalectva z Afriky do Európy, no postavy sú filmovo akoby nereálne. Toľko dobrosrdečnosti na jednom mieste sa ani vo francúzskom prístavnom mestečku predsa nemohlo nahromadiť! Na festivale v Cannes zožal veľký úspech a niektorí ľudia ho dokonca u nás odporúčajú vysielat každý rok ako povinnú filmovú jazdu v televízii – hneď po Biblických príbehoch a českých rozprávkach.

Konanie hlavných postáv: bývalého francúzskeho bohéma Marcela Marxa (dnes čističa topánok) a mladého gabonského ilegálneho utečenca Idrissu Saleha (syna zosnulého profesora) je nepredvídateľné – dramatické, tragikomické, no od srdca. Po dopozieraní snímky budete mať slzy na krajíčku – chtiac-nechtiac, ženy aj muži (bez akéhokoľvek citového vydierania – len na základe úprimnosti postáv, stretnutí kultúr a dynamiky príbehu). Najmä záverečná scéna, kde celá ulica francúzskych starkých pomáha mladému Afričanovi v ukrývaní sa pred políciou a umožnení mu dokončiť putovanie z Gabonu za svojou rodinou do Anglicka, je nádherná.

Budúcnosť európskeho spoločenstva a problém nelegálnych imigrantov/iek z Afriky do Európy táto snímka nevyrieši – to ani umelecké dielo nemusí, resp. nedokáže. Ale určite ponúka nádej – minimálne na filmovom plátne. Ostatné je na nás – čo si po projekcii odnesieme domov, ako sa budeme správať k ľuďom v susedstve, kedy a prečo dokážeme spojiť sily a pomôcť slabším. Ľuďom, ktorí sa nenarodili do blahobytu a nemali rovnaké šance na život (a prežitie) ako my...

Božena Baluchová

Foto-publikácia kone.fmk o vzťahu koňa a človeka

foto: archív SKCH

Kôň – symbol sily, vznešlosti, krásy, slobody. Jednoduchý námet, náročnejšie prevedenie v obraze. Ide o prvú samostatnú publikáciu fotografií študentov jednej z trnavských fakúlt pod názvom kone.fmk, ktorá ponúka širokospektrálny prienik do vzťahu koňa a človeka. Odborné vedenie si vzal na starosť fotograf a pedagóg Tibor Huszár v spolupráci s Romanom Pavlovičom.

Kôň u človeka už od nepamäti vzbudzuje rešpekt, získať si však dôveru u tohto vznešeného zvierata nie je ľahké. Skrotením divokého koňa nešlo ľuďom len o zúžitkovanie jeho sily, ale nadviazanie emočného puta. Rýchlo sme pochopili, ako sa môžeme inšpirovať jeho vlastnosťami, ako s ním komunikovať. Kôň učí človeka trpezlivosti, poslušnosti, skroteniu temperamentu. Človek mu zasa dáva lásku. Tak ako v každom vzťahu – pri nesprávnom načasovaní, nerešpektovaní sa a disharmónii hrozí pád. Zhmotniť tento prazvláštny vzťah do nepohyblivých čiernobielych obrazov bolo pre študentov (nie primárne študujúcich fotografiu) určite výzvou. Vďaka profesionálnemu prístupu a bohatým skúsenostiam

jedného z popredných slovenských fotografů, Tiborovi Huszárovi, vznikla rozsiahla publikácia, zobrazujúca život týchto ušľachtilých zvierat v tých najrozličnejších podobách. Kôň ako nespútaný, nápomocný, pracovitý, ale najmä hravý priateľ. Stále však vedený rukou, myslou a srdcom človeka. Práve vnútorný súlad týchto dvoch duší koňa a človeka bol predpokladom pre vznik fotografií s výpovednou hodnotou, myšlienkou, bez zbytočného páťosu. Samozrejme, kôň je vizuálne atraktívny objekt a fotograf môže ľahko sklznúť do klišeovitého vyobrazenia jeho vonkajšej krásy. U mladých ľudí, ktorí ešte len hľadajú svoj štýl v rámci fotografovania, je to akceptovateľné. Napriek tomu táto publikácia obsahuje mnoho umeleckých i dokumentárnych fotografií, ktoré sú zvládnuté po kompozičnej aj po emočnej stránke.

Kniha je inšpiráciou pre mladých ľudí, ktorí možno fotografiu neštudujú, ale svojou vytrvalosťou a tvorivým prístupom vytvárajú fotografie, ktoré prijímajú nezainteresované publikum na chvíľu sa pozastaviť a popremýšľať. Pre autorov fotografií v tejto publikácii to predstavuje zodpovednosť a záväzok – rozvíjať svoj talent a záujem naďalej. Pre nás ostatných foto-kniha ponúka čas a priestor na prehodnocovanie vzťahov (hoci aj na príklade súladu kôň – človek).

Tibor Huszár je popredný slovenský dokumentárny fotograf. Po dlhšej odmlke (pre ťažkú chorobu) verejnosti predstavuje dve nové publikácie – zbierku svojich sto najlepších fotografií (pod názvom Zhmotnený čas / The time revealed) a knihu Návrat späť. Práve v druhej publikácii, intímnej výpovedi prináša dôkaz o prežívaní hraničných situácií života a o svojom úspešnom navrátení sa späť medzi ľudí.

Ivana Pástorová

Troje želanie Zemi

Deň Zeme: Vaša aktívna spoluúčasť

Čo pre našu Zem robíme – aspoň v deň jej sviatku?

Zapojte sa do súťaže a staňte sa aktívnymi fanúšikmi ochrancami našej planéty, a všetkého živého v nej. Aby nás naďalej hostila na svojom povrchu, prekvapovala nás svojimi pozitívnymi úkazmi a netrestala nás za naše priestupky voči nej.

Ako sa zapojiť do súťaže?

Vytvorte v triede skupiny, pozostávajúce z 3 až 4 členov.

Nakrúťte krátke video (hoci aj na mobil) s Vaším odkazom **ku Dňu Zeme**.

Vašej kreativitě a fantázii sa medze nekladú, môže ísť o vizuálnu esej, alebo o rozhovor či krátku reportáž o globálnom otepľovaní, a vašom prístupe k ochrane životného prostredia.

Maximálna dĺžka príspevku je 5 minút. Je podstatné, aby zaslaný príspevok niesol v sebe ideu posolstva o možnosti pozitívnej zmeny v oblasti klimatických zmien.

Zúčastniť sa za jednu triedu môže maximálne 5 skupín, preto je dôležitá tímová práca.

Komu a dokedy posielat výstupný materiál?

Súťaž trvá **od 22. marca do 22. mája 2012**,

a mená výhercov uverejníme v júnovom čísle časopisu CHARITA, ako aj na našich webstránkach **www.charita.sk** a **www.mladacharita.sk**.

Nakrútený materiál (vaše eko-aktivistické video) nám zašlite na CD či DVD na adresu:

Slovenská katolícka charita, Kapitulská 18, 815 14 Bratislava, alebo emailom na adresu:

istonova@charita.sk.

Jednotlivé videá posúdi odborná porota (jej členovia sa aktívne podieľajú na tvorbe dokumentárnych filmov)

a tri najlepšie minifilmy budú ocenené a odprezentované samotnými výhercami

na vedeckej konferencii o klimatických zmenách už túto jeseň v Bratislave.

viac na **www.charita.sk**

Slovenská katolícka charita ďakuje za spoluprácu a materiálnu pomoc:

